

Monivuotiset toiminta- avustukset 2019–2022

Helsinki

Selvitys monivuotisten toiminta-avustusten ensimmäisestä avustuskaudesta 2019–2022

Tämän selvityksen tarkoituksena on koota yhteen toimijoiden kokemuksia monivuotisten toiminta-avustusten ensimmäisestä avustuskaudesta vuosilta 2019–2022 eli niin sanotusta monivuotisten toiminta-avustusten pilotoinnista. Selvitys toimii osaltaan tausta-aineistona tätä avustamisen tapaa kehitettäessä.

Tämänhetkinen tilanne

Vuosi 2022 on monivuotisten toiminta-avustusten avustuskauden 2019–2022 viimeinen vuosi. Myöntösumma vuodelle 2022 oli yhteensä 4 982 100 euroa. Vuonna 2022 näitä toiminta-avustuksia myönnettiin yhteensä 24 kappaletta, edunsaajia oli 22. Ero avustuksissa ja edunsaajissa johtuu siitä, että Garantiföreningen för Svenska Teatern rf saa sekä toiminta-avustusta että toiminta-avustusta lainalyhennyksiin ja muihin lainakuluihin ja Q-teatteri ry:lle myönnetään toiminta-avustusta sekä teatteritoimintaan, että Baltic Circle -festivaalin toteuttamiseen.

Edunsaajien joukossa on kirjo erilaisia toimijoita:

- 13 VOS-toimijaa, joista osa on ollut valtionosuuden piirissä vuoden 2022 alusta lähtien
- 4 kuvataidetoimijaa, joilla on galleriatoimintaa
- yksi selkeästi alustamainen toimija
- yksi museo
- kaksi festivaalia, joista toinen on VOS-toimijan alainen, mutta toinen ei
- yksi VOS-järjestelmän ulkopuolinen teatteritoimija
- yksi kansallinen taidelaitos
- toimijat ovat pääasiassa yhdistyksiä, mutta joukossa on myös yksi osakeyhtiö ja kaksi säätiötä

Myöntösummat vaihtelivat 33 000 euron ja 950 400 euron välillä. Osa toimijoista on hakenut avustussumaansa korotuksia, kun taas osa toimijoista on hakenut vuosittain samaa summaa.

Monivuotista toiminta-avustusta saavat yhteisöt:

Helsingin Taidehallin Säätiö
Helsingin Taiteilijaseura ry, Konstnärsgillet i Helsingfors rf
HIAP ry
Perpetuum Mobile ry
Helsingin Barokkiorkesterin yhdistys ry
Suomalaisen barokkiorkesterin kannatusyhdistys ry
Association WHS ry
Cirko - Uuden Sirkuksen Keskus ry
Tanssiteatteri Hurjaruuthin Kannatus ry
Into liikkeessä ry
Tanssiareena ry
Zodiak Presents ry
Garantiföreningen för Svenska Teatern rf
Garantiföreningen för Svenska Teatern rf (lainalyhennys)
Huoneteatteri Jurkan kannatusyhdistys ry
Kapsäkki Osuuskunta
KOM-teatterin Kannatus ry
Q-teatteri ry
Q-teatteri ry
Ryhmäteatterin kannatus ry
Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö
Teatteriyhdistys Takomo ry
Teatterimuseon säätiö sr
Viirus rf

Edunsaajien joukkoa tarkastellessa on hyvä huomioida, että joukko on hyvin moninainen ja hyvin samankaltaisia toimijoita löytyy myös yksivuotisten toiminta-avustusten piiristä. Kaikista Helsingin kaupungin tukemista VOS-toimijoista 12 saa vuonna 2022 yksivuotista toiminta-avustusta. Avustussummat vaihtelevat 35 000 eurosta 1 200 400 euroon.

Yksivuotista toiminta-avustusta saa niin ikään kolme säätiöpohjaista museota, jotka vertautuvat monivuotista toiminta-avustusta saavaan Teatterimuseon säätiöön. Nämä kaikki toimivat vuokralaisina Helsingin kaupungin tiloissa. Muut Helsingissä toimivat VOS-museot eivät saa toiminta-avustusta.

Edelleen monivuotista toiminta-avustusta saava alustatoimija CIRKO – Uuden sirkuksen keskus vertautuu esimerkiksi Tanssin taloon, joka saa yksivuotista toiminta-avustusta. Festivaalitoimijoista puolestaan useat saavat yksivuotista toiminta-avustusta, vaikka niiden toiminta sinänsä vertautuu kahteen monivuotista toiminta-avustusta saavaan festivaalitoimijaan.

Avustettavien joukko on siis hyvin moninainen ja monin tavoin samankaltaiset toimijat saattavat jakautua monivuotista tai yksivuotista toiminta-avustusta saaviin. Vapaan kentän teatteritoimijoista Takomo on monivuotisten toiminta-avustusten piirissä, mutta vastaavat vapaan kentän toimijat eivät ole.

Selvityksen toteutus

Monivuotista toiminta-avustusta avustuskaudella 2019–2022 saaneille toimijoille toteutettiin kysely Questback-alustalla 10.2.2022–28.2.2022. Vastauksia saatiin kattavasti, sillä 24 edunsaajasta 21 vastasi kyselyyn. Kyselyn tuloksia käsiteltiin yhdessä kentän kanssa keskustelutilaisuuksissa 15.3.2022 ja 23.3.2022. Ensimmäiseen keskustelutilaisuuteen oli kutsuttu vain VOS-toimijoita, toiseen muita kuin VOS-toimijoita. Tämän lisäksi muutamien vapaan kentän toimijoiden kanssa käytiin keskustelua kahdenvälisesti.

Monivuotisten toiminta-avustusten avustuskausi 2019–2022

Avustuskausi 2019–2022 oli ensimmäinen laatuaan ja sitä luonnehdittiinkin kokeiluksi ja pilotiksi. Avustuksen saamiseen monivuotisena liittyi kaksi ehtoa:

- Avustuksia voidaan myöntää monivuotisina pääsääntöisesti yli 50 000 euron vuotuisen tuen piirissä oleville toimijoille hakemuksesta.
- Monivuotisen avustuksen saamiseksi hakijan tuli esittää tavoitteet, kehittämissuunnitelma, budjetti ja toimenpiteet koko avustuskaudelle.

Kokeiluun sisältyi myös erilliset kahdenväliset kumppanuuskeskustelut toimijan ja kaupungin välillä. Niissä oli tarkoitus käydä keskustelua siitä, miten asetettuihin tavoitteisiin päästäisiin ja miten toiminta muutoin oli avustuskauden aikana kehittynyt.

Kokeilujaksoon eli avustuskauteen vaikutti läpileikkaavasti koronapandemia. Pandemian seurauksena monet kehittämistavoitteet muuttuivat yhä vaikeammiksi tavoittaa, toiminnan ollessa mahdollisesti kokonaan estettyä. Toisaalta erilaiset korona-avustukset veivät kumppanuusyksikön asiantuntijoiden resursseja. Kumppanuuskeskusteluja ei siis pystytty toteuttamaan koko avustuskaudella suunnitelmien mukaisesti.

Hakuprosessi on vuositason keventynyt ja selkeytynyt. Vuosittainen kumppanuuskeskustelu käytiin aluksi kahdenkeskisenä, mikä tuntui hyvältä ja järkevältä. Pandemia-aikana kumppanuuskeskustelujen aiheet muuttuivat ja keskustelut käytiin suuremmissa ryhmissä. Pidämme kahdenkeskisiä kumppanuuskeskusteluja parempina.

Havainnot ja kokemukset ensimmäiset avustuskaudelta 2019–2022

Kyselyn ja keskusteluiden perusteella monivuotista toiminta-avustusta saaneet toimijat pitivät sitä erittäin mielekkäänä avustamisen tapana ja toivoivat sille läpileikkaavasti jatkoa.

Toivomme, että jatkatte monivuotisten avustusten järjestelmää. Se luo turvaa ja perustaa kehittää olemassa olevaa toimintaa ja luoda uusia toimintamuotoja.

Olisi suurenmoista, jos jatkossakin olisi mahdollista saada monivuotisia avustuksia, jotka tosiaankin tuovat toiminnalle huomattavia etuja.

Monivuotisten toiminta-avustusten hakuprosessi koettiin pääasiassa erittäin hyväksi tai melko hyväksi. Jatkohakemusten osalta kokemukset eivät olleet aivan yhtä hyviä, kuin ensimmäisen hakemusten tai raportoinnin osalta.

Valtaosa toimijoista koki, että monivuotinen rahoitus vaikutti toimintaan positiivisesti. Sen koettiin myös tuovan jatkuvuutta ja työrauhaa, mahdollistavan pitkäjänteisemmän toiminnan kehittämisen ja suunnittelun. Toisaalta osa toimijoista koki rahoituksen vakiintuneen liian matalalle tasolle.

Vuosittaisessa on aina ollut se jännityksen momentti, että vuoden suunnitelmat menevät uusiksi, jos avustussumma onkin pienempi kuin edellisenä vuonna. Kun tiesi etukäteen toiminta-avustussumman, niin se perustalle saattoi suunnitella uutta toimintaa ja tehdä rahoitussuunnitelmia.

Vuosittain haettava toiminta-avustus on kuormittava ja resurssia vaativa prosessi, joka ei tuo lisää osaamista työyhteisöön mutta on työaikana pois ydintehtävistä.

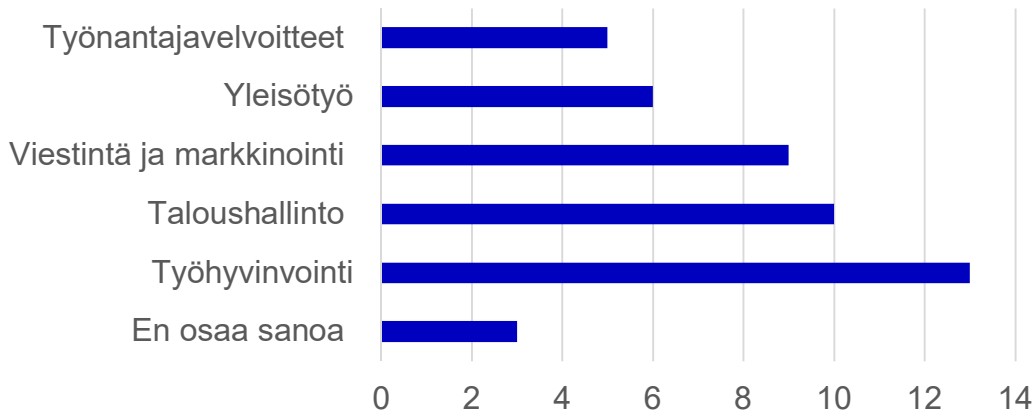
Toisaalta, vain muutama toimija koki monivuotisen toiminta-avustuksen vaikuttaneen muuhun rahoitukseen positiivisesti – selkeä enemmistö koki, ettei vaikutusta ollut tai toisaalta ei osattu arvioida oliko sillä ollut positiivista vaikutusta. Kysyttäessä monivuotisen toiminta-avustuksen vaikutuksista toimijoiden omarahoitusosuuteen, näkyivät koronan vaikutukset selvästi. Valtaosa toimijoista totesi omarahoitusosuudessa olleen muutoksia, mutta vain kaksi toimijaa kertoi niiden nousseen ja tämän johtuneen monivuotisesta toiminta-avustuksesta. Ilman koronakriisiä nimenomaisesti nämä arviot olisivat luultavasti olleet toiseltaisia.

Omarahoitusosuutemme on laskenut koronapandemiasta johtuneista suluista ja sitä kautta lipputuottojen laskusta johtuen.

Monivuotinen toiminta-avustus edesauttoi pääsemistämme kolmivuotisen valtionosuuden piiriin. Omarahoitusosuuden vaihtelut johtuivat lähinnä koronapandemian aikaisista suluista, rajoituksista ja peruuntumisista, sekä niiden aiheuttamia menetyksiä osittain korvanneista korona-avustuksista.

Koronakriisistä huolimatta selkeä enemmistö toimijoista koki päässeensä avustuskauden alussa asettamiinsa kehittämistavoitteisiin täysin, pääosin tai osittain.

Vahvistiko monivuotinen toiminta-avustus organisaationne toimintaa seuraavilla osa-alueilla?

Valtaosa vastanneista koki monivuotisen toiminta-avustuksen mahdollistaneen riskinoton uusien kumppanuuksien ja toiminnan kehittämisen osalta. Enemmistä oli kokenut monivuotisen toiminta-avustuksen mahdollistaneen riskinoton myös taiteellisissa kokeiluissa, mutta aivan yhtä vahva ei tulos ollut tämän osa-alueen osalta.

Enemmistö vastanneista kertoi monivuotisella toiminta-avustuksella olleen työllisyysvaikutuksia. Kuusi vastaajaa totesi, ettei työllisyysvaikutuksia ollut, mutta 15 kertoi toiminta-avustuksella olleen jonkinlaisia työllisyysvaikutuksia. Seitsemän toimijaa oli palkannut täysipäiväisiä henkilöitä, kaksi palkannut tuntiperusteisesti lisätyövoimaa ja kaksi käyttänyt enemmän ostopalveluita. Yksi vastaajista kertoi avustuksen mahdollistaneen vakituisten osa-aikaisten työntekijöiden työajan nostamisen. Toimijoista kuusi kertoi työllisyysvaikutusten kohdistuneen *taiteilijoihin, suunnittelijoihin tai muuhun taiteelliseen henkilökuntaan*, niin ikään kuusi vastaajaa kertoi työllisyysvaikutusten kohdistuneen *tuottajaan, viestinnän asiantuntijaan tai muuhun hallinnolliseen henkilökuntaan*. Kukin yhden maininnan saivat myös teknikko, yleisötyöntekijä, kokoelma-assistentti sekä yleisesti freelancerit.

Kyselyn ja keskusteluiden kautta saatiin myös olennaista tietoa koronakriisin vaikutuksista toimijoihin:

Kehitimme toimintaamme oikeaan suuntaan ja tavoitteiden mukaisesti, mutta koronapandemia myös vaikeutti, toi taloudellisia haasteita sekä jaksamisen ja työhyvinvoinnin haasteita, mitkä osaltaan jarruttivat hyvää kehitystä.

Tärkein tavoitteemme, yleisömäärien kasvattaminen jäi koronavuosina toteutumatta. Muut kehittämiset taloushallintaan, viestintään, tuotantokulttuuriin ym. toimintaan vietiin läpi.

Olemme kyenneet täysin poikkeuksellisena ajanjaksona ylläpitämään laaja-alaista näyttelytoimintaamme vakiintuneissa näyttelytiloissamme ja käynnistäneet uudelleen keskustagalleria Katariinan toiminnan kesällä 2021. Kansainvälinen näyttelytoimintamme on vahvistunut (mm. Puola,

*Viro) ja olemme myös pystyneet kehittämään mm. digitaalisia valmiuksi-
amme näyttelytoimintaan liittyen sekä käynnistäneet näyttelytoimintaan
liittyvien taiteilijoita työllistävien palveluiden kehittämisen. Em. kehittämis-
tavoitteisiin ovat vaikuttaneet voimakkaasti korona-kehittämisavustukset,
mutta toiminta-avustuksen monivuotisuus on merkittävästi turvannut ja
vakauttanut näyttelytoimintaa ja mahdollistanut kehittämistoimia. Toi-
saalta emme korona-rajoitusten puitteissa ole kyenneet toistaiseksi pa-
nostamaan suunnitellussa määrin näyttelyiden tapahtumatuontoon ja uu-
sien palveluiden pilotointiin.*

*Ilman monivuotista toiminta-avustusta olisimme joutuneet keskeyttämään
kansainvälisen toiminnan.*

*Monivuotinen avustus on helpottanut korona-ajasta selviytymistä. Yh-
dessä ennustettavan toiminta-avustuksen ja koronatukien kanssa
olemme pystyneet pitämään talouden tasapainossa ja toteuttamaan suu-
rehkoja tuotantoja, jotka ovat työllistäneet erityisesti freelance-muusi-
koita.*

*Se on ollut osaltaan luomassa vakautta ja suunnitelmallisuutta. Emme
joutuneet lomauttamaan omaa henkilökuntaamme, emmekä jättäneet
freelancereita tyhjän päälle. Olimme ymmärtääkseni yksi ainoista teatte-
reista, jotka maksoivat palkkoja vuonna 2020 enemmän määräaikaikaisille
henkilöille (freelancereille) kuin vuonna 2019.*

Monivuotisten toiminta-avustusten merkityksestä

Monivuotisten avustusten merkityksessä korostuvat seuraavat teemat:

1. Merkitys suhteessa toimijan oman toiminnan kehittämiseen

Kun monivuotisten toiminta-avustusten kokeilu aloitettiin, toimijat esittelivät ke-
hittämistavoitteita, joita he lähtisivät monivuotisen avustuksen turvin tavoittele-
maan. Kehittämistavoitteiden haasteena kuitenkin oli se, että tavoitteet eivät si-
nänsä olleet yhteismitallisia, toiminta-avustukseen ei välttämättä sisältynyt taso-
korotusta, joka olisi kehittämisen mahdollistanut sekä toisaalta se, että selkeim-
mät kehittämistarpeet saattavat olla ei niin vakiintuneilla toimijoilla. Edelleen on
myös niin, että toiminnan oletetaan tietyllä tasolla kehittyvän myös yksivuotisilla
toiminta-avustuksilla. Lisäksi osa toimijoista saa myös erillistä kehittämisavus-
tusta, jota on mahdollista hakea erillisiin kehittämishankkeisiin.

Koronapandemia vaikutti kehittämistavoitteisiin eri tavoin. Joidenkin toimijoiden
kehittämistavoitteet pandemia torppasi kokonaan, kun taas toisilla toimijoilla
pandemia jopa mahdollisti kehittämisen. Pandemia vaikutti kuitenkin niin vah-
vasti ja läpileikkaavasti, että yhteyttä kehittämiseen on vaikeata arvioida luotet-
tavasti. Monivuotisuuden nähtiin mahdollistavan myös erilaiset kokeilut esimer-
kiksi yhteistyön muodoissa ja paikoin jopa riskinoton.

2. Merkitys suhteessa toimijan oman toiminnan luonteeseen

Monivuotisuuden merkitys korostui eri tavoin erilaisilla toimijoilla. Esimerkiksi ne toimijat, joilla oli selkeät kiinteät kustannukset, näkivät monivuotisuuden omalla tavallaan olennaisena – perustoiminnan mahdollistavana elementtinä. Toisaalta ne toimijat, joilla oli kansainvälistä toimintaa, totesivat monivuotisuuden mahdollistavan laajemmin pitkäaikaisia kumppanuuksia ja mahdollisesti myös kansainvälistä rahoitusta. Toisaalta avustamisen tapa koettiin meritoivana asiana, jolloin myös pienempi, ei niin vakiintunut yhteisö koki tällaisen avustamisen merkitykselliseksi.

Valtionosuusjärjestelmän piirissä olevat esittävän taiteen toimijat pitivät pitkäjänteisyyttä erittäin merkityksellisenä huolimatta siitä, että syksyllä 2021 toiminta-avustusten taso oli perusteltu kuntarahoitustason keskinäisellä vertailulla ja jo tämän sinänsä saattoi ajatella tuovat omanlaistaan ennakoitavuutta. Selkeä sitoutuminen nähtiin merkityksellisenä ja tärkeänä. Tässä yhteydessä edelleen pandemian vaikutukset olivat selvät - monivuotisuus puolsikin paikkaansa sen takia, että vaikutukset lipunmyyntituloihin ja näin omarahoitusosuuteen olivat merkittäviä.

3. Merkitys suhteessa kaupunkiin, tiloihin ja muuhun toimintaympäristöön

Läpi kysely ja keskusteluaineistojen korostui vuorovaikutuksen tärkeys kaupungin kanssa. Monivuotisuusjakson alkuvaiheessa toteutettiin kahdenvälisiä kumppanuuskeskusteluita, minkä jälkeen pandemian vuoksi siirryttiin etäkeskusteluihin. Edelleen pandemian jatkuessa keskusteluiden toteuttaminen jäi monivuotisuusjakson loppuvaiheessa kokonaan pois. Nämä keskustelut koettiin kuitenkin huomattavan merkityksellisinä ja hyvää keskusteluyhteyttä rahoittajaan hyvin tärkeänä.

Tanssin talon rakentaminen Ruoholahteen on vaikuttanut myös monivuotista toiminta-avustusta saaneiden tilanteeseen. Toisaalta uusi tila on kasvattanut tanssi- ja sirkustoimijoiden esitystila- ja markkinointikustannuksia, mutta yhtäältä se on edellyttänyt myös alueen museoilta kehittämistoimenpiteitä. Tanssin talon oma rahoitusrakenne on vielä kehitysvaiheessa. Onkin paikallaan pohtia, millä välinein Tanssin talon tuomia muutoksia niin tanssin ja sirkuksen kentän kuin Kaapelitehtaan toimijoiden osalta huomioidaan. Samanaikaisesti valtionrahoitusjärjestelmän piiriin on noussut uusia potentiaalisesti Tanssin talon kumppaneina toimivia toimijoita ja heidän rahoitusrakenteensa on selkeästi vahvistunut.

4. Merkitys suhteessa valtionrahoitukseen

Yksi toimija koki monivuotisen toiminta-avustuksen mahdollistaneen valtionosuusjärjestelmään pääsyn. Selvää yhteyttä ei kuitenkaan välttämättä todellisuudessa ole, sillä valtio edellyttää tiettyä rahoitustasoa ja sitä, että kaupunki tai kunta on sitoutunut osallistumaan toimintayksikön ylläpitoon kyllin suurella rahoitusosuudella. Monivuotinen toiminta-avustus on kuitenkin vahva viesti sitoutumisesta toimintayksikön rahoittamiseen. Lisäksi rahoituksen taso on selkeä.

Vakiintuneet VOS-toimijat toimivat myös freelancereiden työnantajina ja vapaan kentän yhteisöjen yhteistyökumppaneina. Vakiintuneiden toimijoiden vakavaraisuus ja pitkäjänteinen toiminta ovat perusedellytys tämänkaltaiselle roolille kentän ekosysteemissä. Myös korona-aika on antanut viitteitä siitä, että niukkuus on kohdistunut ensisijaisesti määräaikaisiin ja keikkaluonteisiin työsuhteisiin eli nimenomaisesti freelancereiden työllistämiseen. Osaltaan siis vahvat VOS-toimijat kannattelevat muuta ekosysteemiä.

Orkesterimme kaupungin avustus on valtavasti jäljessä suhteessa valtionosuuteen, jolloin muun rahoituksen etsimisen tarve on suuri. Tämä on jossain määrin terveellistä kulttuurikentällä, mutta äärimmilleen vietynä pakottaa välillä tekemään ratkaisuja, jotka eivät ole parhaita mahdollisia taiteellisen kehityksen näkökulmasta.

Valtionosuuden ja monivuotisten toiminta-avustusten suhde on erityinen. Kaupungin myöntämä monivuotinen toiminta-avustus toimii vastinparina valtionosuusjärjestelmälle luoden juuri sellaista yhteisesti jaettua vastuuta ja sitoutumista toimintayksiköiden rahoittamiseen kuin mitä valtionosuusjärjestelmä toimakseen edellyttää. Tästä johtuen VOS-toimintayksiköiden ja muiden monivuotista toiminta-avustusta saaneiden toimijoiden suhde monivuotisiin toiminta-avustuksiin on epäsuhtainen. Monivuotisuus sinänsä tukee monenlaisia toimijoita eri tavoin, mutta selkeän perusteltua ja kriteeristöltään läpileikkaavaa se on VOS-toimijoiden osalta. Esimerkiksi toiminnan kehittämistä palvelevat paremmin monivuotiset kehittämisavustukset, jotka on perusteltua rajata muille kuin VOS-toimijoille. Kuntarahoituksen tason vertailu puolestaan toimii johdonmukaisesti silloin, kun se huomioi kaiken kuntarahoituksen – myös mahdolliset kehittämisavustukset.

5. Merkitys suhteessa kansainvälisiin rahoittajiin

Vaikka taide- ja kulttuuriavustusten ensisijainen kohderyhmä ovat helsinkiläiset, ovat monet kaupungin taide- ja kulttuuritoimijat eri tavoin kansainvälisesti aktiivisia. Kansainväliseen toimintaan ja kansainväliseen rahoitukseen monivuotiset toiminta-avustukset tuovat uusia mahdollisuuksia. Monivuotinen toiminta-avustus on kansainväliselle kumppanille indikaattori helsinkiläisen kumppanin uskottavuudesta ja vakaudesta – toimijamme ovat uskottavia ja mahdollisia partnereita.

Kansainvälisen rahoituksen mahdollistaminen on merkityksellistä. Esimerkiksi Euroopan Unionin rahoitusinstrumentit tai yhteistuotannot ulkomaisten kumppaneiden kanssa kasvattavat yhteisöjen omarahoitusosuutta ja tuovat erilaisia työ- ja toimintamahdollisuuksia helsinkiläisille toimijoille.

Johtopäätökset

Toteutettu selvitys antaa selkeät viitteet siitä, että monivuotisia toiminta-avustuksia tulisi jatkaa. Tätä puoltaa erityisesti kaksi näkökulmaa:

- 1) monivuotista toiminta-avustusta saaneet toimijat kokevat monivuotisen avustamisen keskeisiltä osin tärkeäksi ja merkitykselliseksi sekä
- 2) koronapandemiasta johtuen kokeilujaksoa ei voida arvioida kriittisesti siten, että kyettäisiin osoittamaan selkeitä puutteita – päinvastoin pilotin sijoittuminen pandemiavuosille alleviivaa turvaton, pitkäjänteisen rahoituksen tärkeyttä.

Selkeimmät kehityskohteet liittyvät monivuotisten toiminta-avustusten tarkoitukseen suhteessa eri avustusmuotoihin, monivuotisten toiminta-avustusten kohdentamiseen sekä aiempaa selkeämpiin toimintatapoihin esimerkiksi avustusten hakemisen ja kumppanuuskeskusteluiden näkökulmasta. Toteutetun selvityksen johtopäätöksenä on, että monivuotiset toiminta-avustukset tulisi selkeästi kohdentaa toimijoille, joiden toiminnan laatu on todettu hyväksi ja joiden toiminta on vakiintunut tietylle tasolle. Näin ollen niiden toimijoiden, joiden rahoitusrakenteessa on muutoksia, toiminnassa kehittymispotentiaalia tai toimintaympäristössä on muita ennakoitavissa olevia muutoksia, toiminta-avustukset myönnettäisiin ensisijaisesti yksivuotisina. Monivuotisten toiminta-avustusten keskeisenä toimintaperiaatteena on se, että rahoitus myönnetään läpi rahoituskauden pääasiassa saman suuruisena. Mikäli esimerkiksi toimintaympäristön muutokset tai toimijan oma kehittymispotentiaali viittaa muutoksiin toiminnassa lähivuosina, on yksivuotinen toiminta-avustus reaktiivisempi avustamisen tapa.

Selvityksen pohjalta on perusteltua arvioida monivuotisten toiminta-avustusten kohdentamista valtionosuusjärjestelmän piirissä oleville toimijoille. Tämä toimijajoukko muodostaa tietyiltä osin yhteismitallisen ryhmän, joiden rahoitusrakennetta monivuotisuus perustellusti ja johdonmukaisesti tukee. Vaikka monivuotisuus sinänsä tukee monenlaisia toimijoita, tulee jatkovalmistelussa huomioida monivuotiset kehittämisavustukset erilaisten muiden toimijoiden kehittämisen mahdollistajana. Avustuskäytänteiden johdonmukaistaminen ei sinänsä poista avustuksen saajien erityispiirteitä – edelleen on toimijoita, jotka eivät ole esittävän taiteen VOS-toimijoita

Vapaan kentän toiminta-avustuksissa on niin ikään kehitettävää. Aiemmassa valmistelussa on todettu, että tiettyjen vapaan kentän toimijoiden rahoituksen tasoa tulisi tarkastella; esimerkiksi esittävien taiteiden kentällä on toimijoita, joiden toiminnan taso on erinomaisella tasolla ja joilla on kehittymispotentiaalia. Myös näille toimijoille jonkinlainen korotettu, monivuotinen toiminta-avustus olisi kehityksen mahdollistaja. Näiden toimijoiden tilanteeseen tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota muilla instrumenteilla kuin monivuotisella toiminta-avustuksella, joka palvelee ensisijaisesti vakiintuneita toimijoita. Näiden kahden hyvin erilaisen toimijajoukon tarkastelu samanlaisella kriteeristöllä ei ole tarkoituksenmukaista tai palvele näitä kohderyhmiä.

Erityissuunnittelija

Salla Mistola

salla.mistola@hel.fi

Puh. 09-310 35771

Helsinki